

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 22 ПЛОДІВНИЦТВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
протокол №1
від “29” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Плодівництво
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/4
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Плодівництво» це галузь сільськогосподарського виробництва і складова садівництва, до якого входять також виноградарство, овочівництво та декоративне садівництво.

Найголовнішим завданням плодівництва є виробництво плодів, горіхів і ягід для споживання та переробки. Як наука вивчає закономірності росту й розвитку плодових, ягідних і горіхоплідних культур залежно від умов зростання, що є основою для розробки агрозаходів щодо оптимального забезпечення рослин факторами навколишнього середовища і найвищої їхньої продуктивності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни полягає в тому, щоб дати студентам ґрунтові знання з базової, фахової дисципліни, яка відноситься до розділу плодівництво та допомогти опанувати основи та особливості вирощування високих і сталих врожаїв якісних плодів з метою забезпечення населення в цінних, екологічно чистих продуктах харчування.

Основними завданнями вивчення дисципліни є вивчення:

- Закономірностей росту і розвитку надземної частини і кореневої системи плодових рослин;
- екологічних факторів в житті плодових рослин;
- вирощування саджанців плодових і ягідних порід;
- основ закладання плодового саду;
- технології вирощування ягідників;
- технології вирощування винограду;
- способів підвищення родючості ґрунту в саду;
- способів регулювання освітлення в саду;
- сортових особливостей і техніки обрізки дерев в залежності від вікового стану;
- норм, строків, способів і глибини внесення добрив. Кореневі і позакореневі підживлення;

ботанічної і біолого-морфологічної характеристик основних сортів зерняткових, кісточкових, горіхоплідних.

4.Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичній ситуації.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).

СК2. Здатність вирощувати, розмножувати сільськогосподарські культури та здійснювати технологічні операції з первинної переробки і зберігання продукції.

СК3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин.

СК4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач.

СК7. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин, з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.

СК8. Здатність розв'язувати широке коло проблем та задач у процесі вирощування сільськогосподарських культур, шляхом розуміння їх біологічних особливостей та використання як теоретичних, так і практичних методів.

Програмні результати навчання

ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії.

ПРН6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.

ПРН7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для засвоєння фундаментальних та професійних дисциплін.

ПРН10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.

- ПРН11.** Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.
- ПРН12.** Проектувати й організувати технологічні процеси вирощування насінневого матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.
- ПРН13.** Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.
- ПРН14.** Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.
- ПРН15.** Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.
- ПРН16.** Організувати результативні і безпечні умови роботи.
- ПРН17.** Вміти координувати, інтегрувати та вдосконалювати організацію виробничих процесів при вирощуванні сільськогосподарських культур.
- ПРН18.** Працювати самостійно, досягати ефективних результатів у стислий термін, а також проектувати та організувати технологічні процеси вирощування сільськогосподарських культур.

5. Організація навчальної дисципліни				
Обсяг навчальної дисципліни				
Вид заняття		Загальна кількість		
Лекції		20		
Практичні заняття		10		
Самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр		Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
4		201 Агрономія	2	Нормативна
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість годин		
		лекції	заняття	сам.роб
Тема 1. Плодівництво як галузь науки, народногосподарське значення, стан та перспективи розвитку. Вступ. Предмет і завдання курсу. Значення плодівництва в народному господарстві України.		1		4
Тема 2. Біологічні та морфологічні особливості плодових і ягідних культур.		2		6
Тема 3. Закономірності розвитку і плодоношення плодових рослин.		2		5
Тема 4. Екологічні фактори в житті плодових і ягідних рослин.		2		5
Тема 5. Біологічні основи розмноження плодових і ягідних культур.		2		5
Тема 6. Вирощування підщеп плодових порід.			2	4
Тема 7. Догляд за молодими і плодоносними садами.		2	2	6
Тема 8. Сортові особливості і техніка обрізки дерев в залежності від вікового стану.		2		5

Тема 9. Догляд за врожаєм та збирання плодів.	2	1	3
Тема 10. Технологія вирощування ягідних культур..	2	2	5
Тема 11. Технологія вирощування горіхоплідних культур.	1	1	5
Тема 12. Значення та біологічні особливості винограду. Закладання виноградників та догляд за ними.	1	2	4
Тема 13. Технології вирощування малопоширених плодових і ягідних культур.	1		3
Всього	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи (лютий – червень): 1) активність на лекційному та практичних заняттях – 1 бал; 2) усні відповіді на практичних заняттях з використанням презентацій; підготовка доповідей, есе, тощо – максимально - 5 балів (обов'язковою є дві оцінки із шести практичних занять); 3) одна контрольна робота (письмова форма/дистанційна із використанням комп'ютерних технологій) – максимально 5 балів. 4) самостійна робота – здійснюється як в аудиторний так і поза аудиторний час із наперед визначених робочою програмою тем (максимально - 25 балів). Мінімальна кількість балів допуску до екзамену – 25 балів Максимальна кількість балів допуску до екзамену – 50 балів. Екзамен – 50 балів Підсумкова оцінка – максимум 100 балів (мінімум 50 балів).
Вимоги до письмових робіт	Обов'язковим є написання однієї контрольної роботи. Результат роботи оцінюється максимально - 5 балів. Контрольна робота – охоплює матеріал лекційних тем. Кількість запитань: 4. Запитання відкритого типу (без варіантів відповідей). Час виконання: 80 хв. (в межах семінарського заняття) / або у дистанційній формі із використанням тестових технологій (Структура тесту: Загальна кількість питань – 40. На одне поставлене питання є чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна). Критерії оцінювання: Контрольна робота максимально оцінюється у 5 балів. При цьому, 5 балів виставляється, коли усі питання розкриті повністю, наведені конкретні приклади описаних понять та феноменів з ґрунтовним аналізом їх характерних особливостей. 4 бали – питання розкриті не в повній мірі, з мінімальною кількістю прикладів та характерних особливостей, проте студент дав відповіді на всі питання. 3 б. - студент не дав відповідь на два питання, проте дав часткові відповіді на решта питань 2 б. виставляється студенту, який не відповів на жодне питання контрольної роботи або не розкрив зміст жодного із питань.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: - активність на занятті та підготовлений конспект згідно плану практичного заняття - 1 бал; - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється

	власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття. В межах 5 запланованих семінарських занять є обов'язковою 1 (одна) усна відповідь.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав аспірант. Студент допускається до підсумкового контролю (екзамен) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен
7. Політика навчальної дисципліни	
Письмові роботи	Планується, що студент упродовж семестру виконують одну контрольну роботу. Варіант контрольної роботи включає в себе завдання різних типів та рівнів складності.
Академічна доброчесність	Політика дисципліни "Плодівництво" передбачає дотримання правил поведінки студентів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 28 листопада 2021 року).
Відвідування занять	Студенти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення студентів до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (наказ ректора №672 від 24.11.2022).
8.Рекомендована література	
Методичне забезпечення.	
<p>1. Карбівська У.М., Турак О.Д. Навчально-методичні матеріали з курсу «Плодівництво» (для студентів денної та заочної форми навчання). Напрямок підготовки: 201 «Агрономія». Івано-Франківськ, 2016. 256 с.</p> <p>2. Карбівська У.М., Турак О.Д. Плодівництво: методичні рекомендації до вивчення курсу та написання контрольної роботи (для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.090101 «Агрономія»). Друк: підприємець Голіней О.М., Івано-Франківськ, 2015. 26 с.</p> <p>3. Методичні вказівки по виконанню лабораторних занять та самостійної роботи з плодівництва (для студентів денної та заочної форми навчання). Напрямок підготовки 6.090101 – «Агрономія» / О.Д.Турак, О.Ю.Турак. Івано-Франківськ, 2013. 32 с.</p> <p>4.Паламарчук І. І. Плодівництво. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів факультету агрономії та лісівництва з галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності : 202 «Захист і карантин», освітнього рівня: «Бакалавр». Вінниця : ВНАУ, 2021. 22 с</p>	
Базова	

1. Аксьонова Л.В. Енциклопедія сучасного виноградарства. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2012. 240 с.
2. Бублик М.О. Методологічні та технологічні основи підвищення продуктивності сучасного садівництва. Київ: Нора-Прінт, 2005.
3. Вадченко Н.Л. Сад без турбот: Сучасний календар садівника. Донецьк: ТОВ «ВКФ «БАО», 2011. 336 с.
4. Гриник І.В., Бублик М.О. Актуальні дослідження і розробки інституту садівництва НААН та його мережі. Київ. 2016. 175 с.
5. Грицаєнко А.О. Плодівництво. Київ: Урожай, 2000.
6. Данилюк І.Г. Сучасна енциклопедія садовода і городника. Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2005.
7. Іщенко І.О., Хреновський Е.І., Савчук Ю.О. Виноградарство: навчальний посібник. Одеса: Астропрінт, 2020. 348 с.
8. Іщенко І.О., Хреновський Е.І., Савчук Ю.О. Виноградарство: навчальний посібник. Одеса: Астропрінт, 2020. 348 с.
9. Козлова О.П., Домарацький Є.О. Практикум з плодівництва. ОлдіПлюс. 2021. 146 с.
10. Корчагіна І. Практичне садівництво. Практичний посібник. Агроексперт. 2017. 200 с.
11. Куян В.Г. Пелехатий В.М. Плодівництво. Практикум. Рута. 2011. 216 с.
12. Куян В.Г. Плодівництво. Практикум. Київ: Урожай, 1985.
13. Куян В.Г. Плодівництво. Рута. 2009. 480 с.
14. Шестопад Г. С. Формування якості ягідної продукції під час виробництва та реалізації. Львів, 2016. 536 с.
15. Шкідники ягідних культур: Навчальний посібник. І.М. Мринський, В.В. Урсал, Т.М. Тимошук, О.А. Саюк, В.В. Воеводін. Київ: Інтерконтиненталь, 2018. 352 с.
16. Меженський В. М., Меженська Л. О. Систематика і класифікація плодівних культур, Київ: Ліра-К, 2019. 89 с
17. Меженський В.М., Меженська Я.О. Систематика і класифікація плодівних культур. Ліра-Київ. 2021. 604 с.
18. Омельченко І.К. Культура яблуні в Україні. / Київ: Урожай, 2006.
19. Сіленко В.О. Вирощування саджанців поради початківцям. Київ, 2007.
20. Субтропічні і рідкісні плодовоовочеві рослини: навч. посіб. С.А. Вдовенко, І.Л. Гаврись, О.О. Полутін. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2020. 252 с.

Допоміжна

1. Айва. / С.В. Клименко - Київ, КП «Дім, сад, город», 2004.
2. Груша. / В.О. Сіленко - Київ, КП «Дім, сад, город», 2005.
3. Агрус. / В.С. Марковський - Київ, КП «Дім, сад, город», 2004.
4. Карбівська У.М., Шеленко Д.І., Чумбей В.В., Турак О.Д. Продуктивність ранньостиглих сортів лохини в умовах Прикарпаття. Український журнал природничих наук. Вип. 10. 2024. С. 121–126.
5. Романова Н.М., Базюк О.Ф., Карбівська У.М. Дослідження мікроклонального розмноження при введенні регуляторів росту до ягідних культур в лабораторних умовах ТзОВ Долина - Агро». Наукова Україна: проблеми сучасності та перспективи майбутнього: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукова Україна: проблеми сучасності та перспективи майбутнього» (м.Харків, 26 -27 грудня 2017 року) / Наукове партнерство «Центр наукових технологій». Харків: НП «ЦНТ», 2018. С. 79-85.

Викладач

Уляна КАРБІВСЬКА